

**VEREENIGING TOT BEOEFENING VAN OVERIJSSELSCH
REGT EN GESCHIEDENIS**
Opgericht 1858

Beschermvrouwe H.K.H. Prinses Beatrix

JAARVERSLAG 2018

Bestuur:

mr. G.J. Jansen	voorzitter
jhr. drs. F.W.W.H van Coeverden	secretaris (vanaf 18 mei 2018)
mr. F.A. Bakker	penningmeester
ir. H. Hengeveld	lid
drs. L. Folkertsma	lid (vanaf 18 mei 2018)

Raad van Advies:

dr. C.M. Hogenstijn	
jhr. drs. H.W.A. Repelaer van Driel	
mr. H.R. Behrens	(vanaf 18 mei 2018)
drs. F.H. baron Sloet van Oldruitenborgh	(vanaf 18 mei 2018)

Comité van Aanbeveling:

drs. B. Koelewijn
drs. H.J. Meijer
dr. G.O. van Veldhuizen
ir. A.P. Heidema (tot 11 juli 2018)

Verslag van het Bestuur

Bestuur

In het verslagjaar is het bestuur zes keer samengekomen. In de zomervergadering werd afscheid genomen van Pietrik Scheffer, die gedurende 17 jaar lid is geweest van het bestuur. Hij is door de ledenvergadering benoemd als ere-lid. In dezelfde vergadering werd Wolter van Coeverden benoemd als secretaris en Lolke Folkertsma als bestuurslid.

Naast de lopende zaken vroegen vooral de ontwikkelingen bij het Stedelijk Museum Zwolle veel aandacht.

Raad van Advies

In de Zomervergadering werden Rob Behrens en Frederik Hendrik Sloet van Oldruitenborgh benoemd in de Raad; Wolter van Coeverden nam afscheid vanwege zijn toetreding tot het bestuur.

De Raad van Advies is in het verslagjaar drie keer samengekomen. Aan de orde kwamen de ontwikkelingen rond de collectie en doelstellingen voor onze collectie. Verder werd een bezoek gebracht aan het depot van de Athenaeumbibliotheek. Daarmee konden de nieuwbenoemde leden van de Raad zich informeren over het beheer van onze daar in bruikleen gegeven bibliotheek.

Vergaderingen en activiteiten

Gramsbergen

De Zomervergadering vond plaats in Gramsbergen op 18 mei.

Na de statutaire ledenvergadering werd aan de burgemeester van Hardenberg, de heer Peter Snijders, het eerste exemplaar van de Overijsselse Historische Bijdragen overhandigd.

De burgemeester nam de gelegenheid te baat om enthousiast te vertellen over de ontwikkeling in zijn gemeente, waar Gramsbergen onderdeel van vormt.

Namens de redactie werd door Frits Schmidt een inleiding gegeven over De Zuiderzeewet. Na de lunch gaf de Rentmeester van Landgoed De Grootte Scheere een toelichting op het beheer van het landgoed, waarna een wandeling over het terrein voerde. Er waren 28 leden aanwezig.

Genemuiden

Onder de titel Goedemiddag Genemuiden was er op vrijdagmiddag 28 september een inleiding over uitwaaiarend calvinisme door ons lid Gert van Klinken. Gevolgd door een stadswandeling onder leiding van ons lid Gert-Jan Westhoff, die ook het initiatief tot dit korte programma had genomen. Er waren 25 leden als deelnemer aanwezig.

Haaksbergen

De Wintervergadering vond op 26 oktober plaats op Landgoed Het Lankheet. De 27 aanwezige leden werden ontvangen met een korte inleiding op de geschiedenis van het landgoed, aangekocht door Gerrit Jan van Heek, waarna Luc Jehee een lezing hield over de Buurserbeek, waarvan de kanalisatie – en nu weer het natuurlijk verloop terugbrengen- een bijzondere geschiedenis vormen in het Overijsselse waterbeheer.

Na een inleiding op het bijzondere waterbeheer op het landgoed zelf, volgde een rondwandeling, waarbij ook een herbouwde Buurser pot kon worden bewonderd. Gastheren Bernard Rouffaer en Eric Brinkmann bezorgden ons een interessante dag.

Overijsselsch Regt

Het bestuur oriënteert zich over meer activiteit op dit gebied. Zo werden gesprekken gehouden met onze leden Jan Lokin en Foskea van der Ven over mogelijke digitalisering van bronnen en is er van gedachten gewisseld over de mogelijkheden daartoe.

Verder vond maandagavond 5 november een discussiecollege plaats met als onderwerp “Het begrip eigendom in de middeleeuwen en nu”. De inleiding werd gegeven door Dr. Martin de Bruijn. Tevens beantwoordde hij vragen van de leden, die met 25 personen aanwezig waren. Deze grote belangstelling geeft ons moed ook in het komend jaar met Regt verder te gaan.

Collecties

Stedelijk Museum Zwolle

In 2017 heeft de gemeente Zwolle besloten de subsidiëring van de Stedelijk Museum Zwolle (SMZ) te beëindigen en een nieuwe stichting in het leven te roepen, Stichting Allemaal Zwolle, die zich zal gaan richten op een - in de bedoeling van de gemeente - meer eigentijdse presentatie van het “Verhaal van Zwolle”. De nieuwe stichting zal worden bemand vanuit het Historisch Centrum Overijssel (HCO) - waar thans het archief van de VORG is ondergebracht -, maar zal financieel en organisatorisch zelfstandig van het HCO gaan opereren.

In verband met deze plannen zijn in 2018 het onroerend goed en de collecties die eigendom waren van het SMZ overgedragen aan de gemeente Zwolle en door de gemeente aan het HCO in beheer gegeven.

In het verslagjaar is de schoonmaak van de objecten die rookschade hadden als gevolg van de brand in het Drostenhuis in 2017 afgerond. Dit geldt ook voor de objecten die aan de VORG toebehoren. Eén object van de VORG, een schouwstuk met een landschap met vogels, waarvan de herkomst onbekend is, moest echter als onherstelbaar worden beschouwd. De Vereniging heeft hiervoor een schadevergoeding van de verzekering ontvangen.

Omdat de gebouwen aan de Melkmarkt zeker na de brand een renovatie hard nodig hadden, zijn begin juli 2018 alle museale objecten, dus inclusief de bruiklenen van de VORG, ondergebracht in een kunstdepot in Zwolle. De gemeente heeft de kosten van transport, opslag en verzekering voor haar rekening genomen.

Voorafgaande aan de opslag van de collecties in het kunstdepot en voorafgaande aan de overdracht aan de gemeente heeft het SMZ de VORG verzocht met de verhuizing van de bruikleencollectie naar het kunstdepot akkoord te gaan. Het bestuur van de VORG heeft hiermee ingestemd nadat eerst afspraken gemaakt zijn over de objecten, die niet geregistreerd zijn of zullen blijken te zijn. Deze objecten zullen als gevolg van de afspraken worden geacht eigendom van de VORG te zijn tot bewijs van tegendeel. Ook zijn er afspraken gemaakt over een lijst van wel-geregistreerde objecten, waarvan de herkomst echter niet duidelijk is. Ook deze zullen geacht worden eigendom van de VORG te zijn tot bewijs van tegendeel.

Tenslotte is voor het goede beheer van de collectie van belang dat de gemeente Zwolle desgevraagd nogmaals schriftelijk heeft verklaard verantwoordelijk te zijn voor het beheer van de VORG collectie die bij het SMZ was ondergebracht en dat de gemeente in dat verband heeft aangeboden het beheer van de collectie van de VORG voor rekening van de gemeente onder te brengen bij het Historisch Centrum Overijssel. Dit zal in de komende tijd zijn beslag krijgen.

Aan het eind van het jaar heeft Historisch Centrum Overijssel een team van zijn mensen aan het werk gezet voor het inventariseren en registreren van de collectie

Atheneumbibliotheek Deventer

In de loop van het jaar heeft het bestuur zich nader georiënteerd op de bruikleenovereenkomst met de Atheneumbibliotheek(AB). Deze instelling is een aantal jaren geleden gefuseerd met de Openbare Bibliotheek Deventer, over de gevolgen daarvan hadden we onvoldoende inzicht. Naast een gesprek met de directie van de Openbare Bibliotheek werd ook gesproken met de nieuw aangetreden conservator, die specifiek de boeken van de AB tot aandachtsgebied heeft. Tevens heeft de Raad van Advies kennisgemaakt met de directie en conservator en is een kort bezoek gebracht aan het depot.

De conclusie was dat het nuttig is een constructieve en meer intensieve samenwerking met de AB te gaan ontwikkelen. Om meer zicht te krijgen op de toekomstige ontwikkelingen en onze zienswijze daarop te formuleren. Maar ook om de inhoud van onze collectie beter voor de activiteiten van onze Vereniging te benutten.

Het bestuur is verder met de AB tot overeenstemming gekomen over de digitalisering van een deel van onze collectie. Landelijk heeft de Koninklijke Bibliotheek in het kader van het Googleproject een groot aantal van haar boeken, maar ook van boeken uit universitaire collecties uit de periode tot 1875, aangemerkt als belangrijk te digitaliseren erfgoed. Omdat er nog ruimte was in het project, heeft men de AB gevraagd een aantal unica (niet in andere bibliotheken voorhanden zijnde werken) te mogen digitaliseren. Daaronder zijn ruim 1.100 boeken uit onze collectie. Het betreft met name boeken over Overijssels Regt, waaronder reglementen, plakaten, en instructies van de toenmalige Overijsselse overheden.

Onze belangrijkste overweging was, dat door digitalisering veel werken voor studiedoeleinden beschikbaar komen. Doordat de scans via Delpher (de boeken en kranten website van de Koninklijke Bibliotheek) op internet te vinden en te doorzoeken zijn, is het veel eenvoudiger geworden de inhoud te raadplegen.

Overijsselse Historische Bijdragen

Tijdens de zomervergadering werd het eerste exemplaren van de Overijsselse Historische Bijdragen, 133^e stuk 2018 overhandigd aan de heer Peter Sniijders, burgemeester van Hardenberg. Met de vervroegde publicatie is ook bereikt dat onze leden en abonnees eerder in het verslagjaar hun boek konden ontvangen. Het bestuur is de redactie zeer erkentelijk voor de geleverde inspanning en het resultaat van hun werk en dat van de auteurs.

Website en digitale communicatie

In het begin van het jaar werd de website zowel qua vormgeving als wat betreft de faciliteiten ingrijpend aangepakt. Tegelijkertijd kon daarmee de toepassing van een beveiligde verbinding, betere back-up en anti-spam en anti-hack voorziening worden ingericht. De faciliteiten omvatten nu een aanmeldmodule voor activiteiten, mogelijkheid tot Ideal-betalingen en geavanceerdere berichtenmodules en eigen emailadressen. Bij de vormgeving werd gekozen voor een dynamischer totaalbeeld en een modern lettertype en kleurengebruik. Doordat berichten relatief eenvoudig kunnen worden geplaatst is de communicatie naar de leden sneller te effectueren.

Tevens is een privacy-reglement ontwikkeld conform de AVG, waardoor het voor de leden duidelijk is wat wij met onze ledengegevens beogen en hoe men daarover informatie kan verkrijgen.

Door de geavanceerde berichten module konden de uitnodigingen voor de zomer- en wintervergadering, Goedenmiddag Genemuiden en Discussiecollege Overijselsch Regt digitaal worden gemaakt met toepassing van meer beeldmateriaal. Daarnaast is aan de deelnemers van de zomer en wintervergadering een terugblik verzonden.

Het bereik van de berichten is uitstekend, meer dan 80% van de leden bekijkt het toegezondene. Het aantal leden zonder emailadres loopt langzaam terug doordat toch leden besluiten zich te melden. Ten behoeve van de jaarvergadering worden waar nodig alsnog schriftelijke oproepen verzonden.

Werken

DEVENTER ALS HOOFDSTAD VAN OVERIJSSSEL

Een kaart van Overijssel met een profiel van Deventer door Pieter van den Keere uit 1617

Ons medelid Clemens Hogenstijn liet in 2018 een boek het licht zien: “Deventer als hoofdstad van Overijssel, Een kaart van Overijssel met een profiel van Deventer door Pieter van den Keere uit 1617”. Het bestuur heeft met veel genoegen dit boek opgenomen in de reeks “Werken” onder nummer 53.

Daarnaast werd ontdekt dat het proefschrift van Frans Cornelis Berkenvelder, “Stedelijk Burgerrecht en burgerschap in, Deventer, Kampen en Zwolle 1302-1811” in 2005 eveneens is uitgebracht in de reeks Werken, zonder dat echter een nummer is toegekend.

Ledental en abonnementen

Het aantal leden ging in het verslagjaar enigszins terug van 380 naar 375. Er waren 7 nieuwe aanmeldingen.

Het aantal betaalde abonnementen is gelijkgebleven op 37.

Financieel

Het verslagjaar heeft een positief saldo van baten en lasten opgeleverd van € 24.841. Dit is in belangrijke mate het gevolg van een incidentele verzekeringsuitkering in verband met brandschade aan een aan SMZ in bruikleen gegeven object. Zonder deze eenmalige bate zou het saldo van baten en lasten bijna nul zijn geweest. Dit is bijna € 5.000 minder dan het saldo van het voorgaande jaar, waarin de vereniging de driejaarlijkse uitkering ten bedrage van € 4.250 ontving van het Prins Bernhard Cultuurfonds uit het Marke van Streukel/Marke van Berkum Fonds.

Per einde boekjaar beschikt de vereniging over vrije reserves ten bedrage van € 114.229 (2017: € 89.388).

Zwolle, 5 april 2019

Het Bestuur,

mr. G.J. Jansen, voorzitter

jhr. drs. F.W.W.H. van Coeverden, secretaris

mr. F.A. Bakker, penningmeester

ir. H. Hengeveld

drs. L. Folkertsma